Nadešel čas

Právě skončil třetí ročník chrudimského hudebního festivalu Zlatá Pecka, nesoucí jméno mezzosopranistky **Dagmar Peckové**, která sice procestovala svět, aby se nakonec vrátila do rodné hroudy a nechala v ní svůj nesmazatelný otisk. Zažila vzlety i pády. A možná právě proto touží, aby její festival provázelo Boží požehnání.

„ Jste opravdu taková rebelka, nebo jde o masku, která chrání duši křehké ženy?

Marek Eben o mně mluví jako o nášlapné mině. V mé osobě je obsaženo obojí v jednom balení. Myslím si, že jsem v podstatě dobrý člověk. Snad si tedy v tom moc nefandím. A doufám, že stojím vždy na té správné straně barikády. Pokud mě ale někdo naštve, tak pak je to opravdu mazec. Lidi mě mají za rebelku jen proto, že říkám pravdu, kterou se ostatní bojí říct nahlas, pravdu, která se neříká a která nechce být slyšena.

„ Vy jste ale byla za rebelku považovaná od vašich operních začátků už jen pro ten krátký střih vlasů.

Moje máma si se mnou nevěděla rady od útlého dětství. Mně je mojí mámy dodneška za to líto. A dnes jsem v její pozici ve vztahu s vlastní dcerou. Takže chápu a rozumím, jak těžké to se mnou muselo být. Akorát já jsem ve vztahu k mému dítěti větším diplomatem a nezakazuji právě proto, aby si nemusela prožívat to co já. Ačkoliv vím, že moje matka tak činila z pouhého strachu o mě. Díky mému postoji mám dnes s dcerou skvělý vztah. Já jsem si tehdy musela všechno vyvzdorovat. Ale popravdě, vzdorovala jsem všem a všemu. Možná i ze zvyku. Když něco chci, jdu za tím, dokud toho nedocílím.

„ Právě tato vlastnost se vám mohla hodit v operní branži, kde je třeba mít ostrých loktů.

Začínala jsem v Čechách, kde mně bylo velmi brzy řečeno, že dělám vše špatně. Dirigent Košler mně dokonce řekl, abych zpívání nechala. Pro mě to bylo tehdy velké zklamání. Přesto jsem jela do tehdejší NDR a předzpívala jsem v tamním Operním studiu při Drážďanské opeře. A tam mě šéf instituce objal a poděkoval, že tak krásně zpívám a že mě ihned angažuje. To bylo dva měsíce po tom, co mě pan Košler tak zařízl. Následovalo vítězství na Pražském jaru a angažmá ve Státní opeře v Berlíně.

> „ Na Mahlerových písních jsem si uvědomila, že jsem jen prostředníkem toho, co skrze mě proudí přes skladbu a texty na posluchače. Vždy jsou to cesty do hlubin duší.

„ V čem ten úspěch vězel?

Byla mi daná důvěra a já se mohla rozvíjet. Důvěra je strašně důležitá. A v Drážďanech i v Berlíně mně opravdu moji tehdejší šéfové věřili, proto jsem mohla zažít ten raketový start. A když padla berlínská zeď, objevila mě nejlepší švýcarská agentura, patřící mezi ty TOP v západním světě, a všechno dostalo rychlý spád. Agentura vše zařizovala, chovala si mě na polštářku a já jen jezdila po světě a zpívala. Ovšem do chvíle než jsem otěhotněla. A bylo po polštářku, protože jsem si přes nesouhlas agentury prosadila, že svoje dítě porodím. Pokud chce přední zpěvák zpívat a ujme se ho významná agentura, přestane být de facto pánem svého času a soukromého života. Vlastně by bylo nejlepší přestat být sám sebou. Agentura pak svého umělce prodává jako na dobytčím trhu. Je to normální obchod se zbožím. Proto dnes na světovém operním trhu vydrží takový umělec maximálně deset let. Odchází zcela vyždímaný. Operní svět už není jako za starých časů. Vše je jen o vydělávání peněz.

„ Změnila jste tedy zastupující agenturu, ale od té jste před časem také odešla.

Za třicet let, kdy jsem se pohybovala v operním světě, jsem na mé úrovni dosáhla všeho, čeho se dosáhnout dalo. Proto dnes mohu s klidným svědomím tento obor opustit a věnovat se projektům, které mému hlasu a mému naturelu v současnosti vyhovují. Fyziologické změny se nedají s věkem zastavit, takže já jsem třeba díky hormonálním změnám při ženském přechodu přišla o horní kvartu v hlase, měla jsem bezproblémové C a teď se musím opravdu hodně rozezpívat, abych dala G a s A už mám docela nervy. Proto se musím na svoji práci dívat i touto optikou. Takže když mně můj poslední agent sdělil, že už pro mě bude mít v opeře jen tetičky a babičky, ukončila jsem spolupráci.

„To bylo pro vás asi jedno z nejtěžších profesních období.

Nebylo to jednoduché a byl to velmi bolestný přerod a hledání cesty jak dál, protože v 58 letech člověk nepatří do starého železa. Takže jsem se nadechla, rozhlédla a začala spolupracovat s uměleckými soubory, kde by mě dříve nikdo nehledal. Třeba Hradišťan nebo Spirituál kvintet. Nebo objevování nových skladatelů a stylů. Nemluvě o činohře.

„Chtěla jste být od dětství zpěvačkou?

Vždycky jsem chtěla dělat něco s uměním, s hudbou. Když k nám domů přišla návštěva, vzala jsem si švihadlo a dělala Helenku Vondráčkovou. Od mládí jsem ráda četla historické romány a ráda sleduji historické dokumenty. Díky tomu jsem vynikala mezi vrstevníky třeba v tom, že jsem bezpečně rozpoznávala různá historická období i díky dobovému oblečení. Takže je možné, že nebýt zpěvačkou, stala bych se možná kostýmní výtvarnicí, nebo bych pracovala v muzeu. Nemusela jsem o tom ale nikdy uvažovat.

„Umělci se většinou potkají s duchovním pohledem na život skrze díla, která interpretují. Jak tomu je u vás?

Tak třeba Mahlerovy písně. Na nich jsem si uvědomila, že pokaždé, když je zpívám, tak to nejsem já. Že jsem jen prostředníkem toho, co skrze mě proudí přes skladbu a texty na posluchače. Tam jsem si toho poprvé všimla. Ať už jde o písně Mahlera, Strausse, Mozarta, Dvořáka. Vždy jsou to cesty do hlubin duší. Proto písně a oratoria zpívám mnohem raději než operu. Taky jsem většinu mojí světové kariéry udělala na písňových cyklech.

> „Pokud se zpěváka ujme významná agentura, přestane být de facto pánem svého času a soukromého života. Agentura pak svého umělce prodává jako na dobytčím trhu.

„Vy sama jste se jako dítě s křesťanstvím potkala?

Moji prarodiče z otcovy strany do kostela každou neděli chodili, a to přesto, že jejich manželství nebylo zdaleka idylické, protože děda babičku mlátil hlava nehlava. Když jsem v roce 1967 měla začít chodit do školy, byla jsem zapsaná do náboženství. Ráda vzpomínám na pana faráře, který s námi mluvil o životě a víře a vše nám filosoficky vysvětloval. Dokonce jsem chodila jeden rok současně do pionýra i náboženství. Jenže následující rok došlo k okupaci ruskými vojsky, začalo utahování šroubů v myšlení lidí a v 69. roce bylo vše už jinak.

„V roce 2015 jste vydala CD Hříšnice. Jde o album plné lásky, hříchu a odpuštění. Hned v první v árii Massenetovy Marie Magdalény nahlížíte do tajemné ženské duše. To jste si musela hodně sáhnout do hlouby vlastního nitra.

Tenhle projekt souvisí právě s mojí profesní krizí, kdy jsem každý den hledala sílu jít dál. A to teprve bylo o poznání víry, o věcech shůry! Moje vlastní krize mě donutila zastavit rozjetý vlak a začít o všem přemýšlet zcela jinak. Když se ohlédnu zpět, tak tři samostatné kariéry by se daly postavit z té obrovské práce, kterou mám za sebou a všeho toho tlaku s tím souvisejícího. Bylo to šílený a byla jsem blázen, že jsem to vše tak dlouho vydržela. CD Hříšnice se tak stalo počátkem uzdravujícího procesu k novým začátkům. Byla to dlouhá a bolestná cesta. Přišla jsem o některé „životní“ přátele. Mluvím o tom proto, aby si mohli někteří uvědomit, že už třeba mají stejný problém, který já mám Bohu díky za sebou. A to se může týkat jakéhokoliv oboru.

Lisabon 2010, Leoš Janáček: Káťa Kabanová, role Kabanichy, foto archiv

Hříšné ženy z CD Hříšnice, byly vražednice, nevěrnice či zrádkyně; foto Petr Kurečka

S Filharmonií Hradec Králové absolvovala úspěšné turné Best of Carmen; foto Daniel Jäger

Zažila jste vzlety i pády. Co vám ty pády přinesly.

Poznání vážit si vrcholů. Myslela jsem si totiž, že je samozřejmostí, že každý den zpívám v jiném světovém městě a že to tak bude do smrti. Nečekala jsem, že by mě mohl můj hlas zradit. Jenže ono to bylo jinak. To já zradila svůj hlas. Konkrétně Wágnerem, na kterého jsem nebyla zralá.

V čem jste se poučila ve své profesi?

Nejít na jeviště, když mi není dobře. Nenechat se ukecat. Protože pak je to průšvih a už vás nikdy neobsadí. Jednak si umělec může ublížit na zdraví a pak se předvede v ne zrovna dobré formě. Takhle jsem se nechala přemluvit v Paříži. Ale pod podmínkou, že obecenstvu oznámí moji indispozici. Jenže ono nebylo dobře ani hlavní představitelce a pořadatelé nechtěli upozornit na obě pěvkyně, takže oznámili jen kolegyni. Odsípala jsem svoji roli a teprve potom jsem se dozvěděla, že o mém zdravotním stavu obecenstvo nebylo zpraveno. Příšerná situace.

> Moje vlastní krize mě donutila zastavit rozjetý vlak. CD Hříšnice se stalo počátkem uzdravujícího procesu. Byla to dlouhá a bolestná cesta.

Tak naopak. Role, kterou jste vystřihla v životní formě?

San Francisco, Janáček, Liška Bystrouška, role lišáka Zlatohřbítka.

Překvapila vás realita operního světa oproti vašemu očekávání?

Jako konzervatoristka jsem vůbec netušila, do čeho chci dobrovolně vstoupit. Znala jsem jména několika umělců z Národního divadla a doma jsme v neděli poslouchali po obědě operní árie z rozhlasu. Magnetofon jsme neměli. S tím jsem šla na konzervatoř. Moje přání bylo dostat se do dobrého sboru a jezdit tak neustále do zahraničí. Jenže shodou okolností jsem byla angažovaná již ve dvaceti letech do Plzně a rok na to do Karlínského divadla. Aniž bych o to nějak usilovala. Ve dvaadvaceti letech mně však dal první ránu dirigent Košler. Myslím si, že to vlastně nebylo ani kvůli zpěvu, ale zkrátka jsem se mu nezdála. Neměl rád lidi a už vůbec ne ženy, které se dokáží ohradit a říct si své. Po pravdě, já neměla v tomto zrovna dobrou pověst.

Co je při interpretaci pěveckého partu podle vás nejdůležitější?

Neprezentovat sebe a svůj hlas. Proč napsal skladatel třeba koloraturu? Aby předvedl hlas? Také, ale hlavně proto, aby ukázal emoce a dikci. A v tom je pro mě už od počátku vzorem řecká sopranistka

Maria Callas. Nebo i naše Ema Destinová. A tohle málokdo v dnešním hudebním světě chápe. Žádná ozdoba, koloratura, kadence není samoúčelná. Jen pro zajímavost. Matka Emy se narodila stejně jako já v Medlešicích. Tak mě občas se smíchem napadá, jestli třeba ten děda Destinové ještě někde neměl levobočka. Být příbuzná s Emou... To by byl fór!

Jste velmi aktivní na sociálních sítích. Nedá se tam přehlédnout ani vaše kuchařské umění.

Copak já. To moje máma byla vynikající kuchařka. Dokázala vždy z těch několika málo socialistických surovin vykouzlit skvostná jídla a cukrářské pochoutky. Nikdy jsem jí ale pod ruce nekoukala, abych se to naučila. Odcházela jsem tedy z domova a nic jsem neuměla a taky mě to nebavilo. Až s krizí středního věku jsem začala zahradničit. A pak jsem vzala přes německé kulinářské časopisy útokem svoji kuchyni. Baví mě velmi jídla italská, francouzská a v poslední době i marocká kuchyně. V Německu je výhoda, že koupíte jakoukoliv ingredienci a není třeba pro ni nikam jezdit. A to mě baví. Můj muž je skvělý v tom každodenním nasycení rodiny. To není nic moc pro mě. Ale já pak uvařím tu extra třídu. Miluju třeba jehněčí.

Pověstný je váš jadrný slovník. Je to póza nebo vaše přirozenost?

Je to o jisté otevřenosti. Tím nechci říct, že ten, kdo se otevře, musí mluvit hrubě. Mnozí mi to vyčítají, ale já jsem přímý člověk. Na rozdíl od těch, kteří na veřejnosti dodržují slušné způsoby chování, ale do zad by druhému vrazili kudlu.

Co je podle vás v životě nejdůležitější?

Lidské vztahy. Nelhat. Přát dobro druhým. Nezávidět. To co dnes mám, tak na to jsem si poctivě vydělala svými dvěma hlasivkami. Tak proč by mně to měl někdo závidět?

Jaký jste prožila život na světových operních jevištích?

Byla jsem šťastná. Samozřejmě, že ne vždy všechno vyšlo stoprocentně. Ale třicet let na mezinárodních jevištích a v koncertních sálech mluví samo za sebe a nemám vůbec potřebu vysvětlovat, proč jsem se rozhodla začít jinak. Udělala jsem obrovský kus práce a zkrátka nadešel čas místo na světovém výsluní přenechat mladším. Přece jen mně bude za dva roky šedesát let.

A jaké povědomí o sobě byste jednou chtěla zanechat?

To je ta, co se nebála.

Pavel J. Sršeň

Dagmar Pecková se v kuchyni často střídá se svým manželem

S Jaroslavem Krčkem, Musicou Bohemicou a Gentlemen Singers natočila album Zrození s českými a evropskými vánočními písněmi